

МАТЕРІАЛИ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

**«ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ
ФІЛОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ»**

(29-30 травня 2026 р.)

Київ
2026

УДК 80(062.552)
Т 33

Теоретичні та практичні аспекти філологічних досліджень. Матеріали науково-практичної конференції (м. Київ, 29-30 травня 2026 р.). – Одеса: Видавництво «Молодий вчений», 2026. – 82 с.
ISBN 978-617-8514-54-9

У збірнику представлені матеріали науково-практичної конференції «Теоретичні та практичні аспекти філологічних досліджень». Розглядаються загальні питання української мови і літератури, романських, германських та інших мов, теорії і практики перекладу, риторики та інші.

Збірник призначено для науковців, викладачів, аспірантів та студентів, які цікавляться філологічними науками, а також для широкого кола читачів.

УДК 80(062.552)

© Колектив авторів, 2026
ISBN 978-617-8514-54-9 © Видавництво «Молодий вчений», 2026

Бойченко О.І.

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ДОСЛІДЖЕННЯ
ТРАНСФОРМАЦІЇ ОБРАЗУ ЖАННИ Д'АРК
В ХУДОЖНІЙ ЛІТЕРАТУРІ 38

**ЗАГАЛЬНЕ, ПОРІВНЯЛЬНО-ІСТОРИЧНЕ,
ТИПОЛОГІЧНЕ МОВОЗНАВСТВО**

Чернюшок Л.Ю.

КОМУНІКАТИВНА ЛІНГВІСТИКА
В НІМЕЦЬКОМОВНІЙ НАУКОВІЙ ТРАДИЦІЇ:
ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ТА ДОСЛІДНИЦЬКІ ПАРАДИГМИ 43

ФОЛЬКЛОРИСТИКА

Ткаченко Р.С.

ЦИФРОВА МІФОЛОГІЗАЦІЯ: ФЕНОМЕН СРЕЕРУРАСТА
ТА МІСЬКИХ ЛЕГЕНД У СОЦІАЛЬНИХ МЕРЕЖАХ 47

МОВА І ЗАСОБИ МАСОВОЇ КОМУНІКАЦІЇ

Дячук О.В.

ГРАМАТИЧНІ ЗАСОБИ РЕАЛІЗАЦІЇ
КОМУНІКАТИВНОЇ ВЗАЄМОДІЇ АДРЕСАНТА Й АДРЕСАТА
В АНГЛОМОВНОМУ ДИСКУРСІ 51

Жолтківа Г.О.

СТРАТЕГІЇ МЕДІЙНОГО ДИСКУРСУ
У ФОРМУВАННІ ВІЙСЬКОВО-ПАТРІОТИЧНОЇ ІДЕНТИЧНОСТІ
МОЛОДІ (НА МАТЕРІАЛІ ВІЙСЬКОВО-ПАТРІОТИЧНОГО
КЛУБУ «ГРИФОН», КРИМ) 55

Лазоренко Л.В., Подлесна В.І.

ПРАКТИЧНА РЕАЛІЗАЦІЯ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДСНС
У РІЗНИХ ВИДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ 58

Приліпко В.В.

ХАРИЗМАТИЧНЕ МОВЛЕННЯ
ЯК ІНСТРУМЕНТ ВПЛИВУ НА АУДИТОРІЮ 62

Лазоренко Л.В.

викладач,

Національний університет цивільного захисту України

Подлесна В.І.

викладач,

Національний університет цивільного захисту України

ПРАКТИЧНА РЕАЛІЗАЦІЯ МОВНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДСНС У РІЗНИХ ВИДАХ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

У сучасних умовах зростання кількості надзвичайних ситуацій, техногенних загроз і кризових явищ особливого значення набуває професійна підготовка майбутніх фахівців ДСНС. Одним із важливих складників такої підготовки є мовна комунікація, яка забезпечує ефективність професійної взаємодії, оперативність реагування та результативність управлінських рішень. У діяльності фахівців пожежної безпеки і цивільного захисту мовлення виконує не лише інформаційну, а й організаційну, координаційну та психологічну функції, що особливо актуалізується в умовах кризових ситуацій.

Практична діяльність майбутніх рятувальників передбачає постійну комунікацію з колегами, представниками інших служб, органів влади та населенням. За таких умов важливими стають уміння чітко формулювати думку, використовувати професійну термінологію, дотримуватися норм офіційно-ділового стилю та здійснювати психологічно виважену кризову комунікацію. Недостатній рівень мовної підготовки може призводити до комунікативних помилок, ускладнення координації дій і зниження ефективності професійної діяльності.

У зв'язку з цим актуальним є дослідження практичної реалізації мовної комунікації майбутніми фахівцями цивільного захисту і пожежної безпеки у різних видах службової діяльності, визначення її ролі у забезпеченні професійної ефективності та окреслення основних напрямів удосконалення мовної підготовки майбутніх рятувальників.

Практична реалізація мовної підготовки у діяльності фахівців ДСНС виявляється у різних напрямках професійної комунікації, що забезпечують ефективне виконання службових обов'язків в умовах надзвичайних ситуацій та повсякденній професійній діяльності.

Одним із основних прикладів є оперативна комунікація під час ліквідації надзвичайних ситуацій. У процесі гасіння пожеж, проведення аварійно-рятувальних робіт чи евакуації населення фахівці повинні швидко, чітко та безпомилково передавати службову інформацію, координувати дії підрозділів і формулювати команди відповідно до професійних стандартів. Точність мовлення в таких умовах безпосередньо впливає на ефективність реагування та безпеку людей.

Практична реалізація мовної підготовки також простежується у сфері міжвідомчої взаємодії. Під час спільної роботи з працівниками поліції, медичної служби, органів місцевого самоврядування, військових формувань та комунальних служб важливим є використання уніфікованої професійної термінології, дотримання норм службового спілкування та забезпечення чіткості інформаційного обміну. Ефективність такої взаємодії значною мірою залежить від рівня сформованості комунікативної компетентності, уміння використовувати професійну лексику та дотримуватися норм службового етикету. Чітке формулювання інформації забезпечує узгодженість дій між різними структурами, сприяє швидкому прийняттю управлінських рішень і мінімізує ризик виникнення комунікативних помилок.

Важливим напрямком є кризова комунікація з населенням. Фахівці ДСНС здійснюють інформування громадян про загрози, правила безпеки, порядок евакуації та алгоритми дій у надзвичайних ситуаціях. У цьому контексті мовна підготовка передбачає вміння адаптувати професійну інформацію до рівня сприйняття широкої аудиторії, використовувати доступні мовні конструкції та підтримувати психологічно виважений стиль спілкування. Надмірне використання вузькопрофільної термінології або складних мовних конструкцій може ускладнювати розуміння інформації населенням, що негативно впливає на ефективність кризової комунікації.

Крім того, мовна підготовка реалізується у процесі спілкування з постраждалими в умовах психологічного стресу. Майбутній рятувальник повинен уміти підтримувати конструктивний діалог, демонструвати емоційну стриманість, використовувати коректні мовні формули та уникати висловлювань, які можуть посилювати паніку чи тривожність. Уміння добирати відповідні мовні засоби сприяє стабілізації психологічного стану людей та формуванню довіри до рятувальних служб.

Не менш важливою є мовна компетентність у процесі складання службової документації. Оформлення рапортів, актів, протоколів, звітів і аналітичних довідок потребує дотримання норм офіційно-ділового стилю, точності формулювань, лаконічності викладу та відповідності нормативним вимогам. Належний рівень мовної підготовки забезпечує юридичну коректність документів та сприяє їх зрозумілості.

Практичне значення мовної підготовки виявляється і в освітньо-професійній діяльності, зокрема під час проведення інструктажів, навчань і тренувань. Саме фахівці ДСНС проводять навчання населення з питань цивільного захисту, пожежної безпеки та дій у надзвичайних ситуаціях, організують тренування особового складу та інструктажі працівників підприємств. Уміння доступно пояснювати алгоритми дій, чітко структурувати інформацію та використовувати професійну лексику забезпечує ефективність підготовки особового складу до дій у кризових ситуаціях. Від рівня мовної підготовки фахівця залежить якість засвоєння інформації та ефективність практичної підготовки населення й персоналу.

У практичній діяльності майбутні рятувальники постійно використовують професійну термінологію, стандартизовані мовні конструкції та офіційно встановлені форми службового спілкування. Наприклад, під час проведення рятувальних операцій застосовуються короткі та зрозумілі команди, які забезпечують оперативність реагування та точність виконання завдань. Такі мовні конструкції сприяють швидкому сприйняттю інформації в екстремальних умовах, коли час на прийняття рішень є обмеженим.

В умовах розвитку міжнародного співробітництва та участі України в спільних гуманітарних і рятувальних місіях актуалізується потреба у володінні іноземними мовами. Участь у міжнародних навчаннях, конференціях та проектах передбачає здатність використовувати професійну термінологію іноземною мовою, вести ділову комунікацію та здійснювати обмін професійним досвідом з представниками інших держав. Це розширює можливості професійної взаємодії та сприяє інтеграції української системи цивільного захисту у міжнародний безпековий простір.

Отже, мовна підготовка майбутніх фахівців ДСНС має комплексний і практично орієнтований характер. Вона реалізується у різних напрямках професійної діяльності – від оперативного реагування на надзвичайні ситуації до службового документування, кризової комунікації та професійного навчання. Належний рівень

сформованості мовної компетентності забезпечує ефективність професійної взаємодії, підвищує якість управлінських рішень, сприяє успішному виконанню службових завдань і є важливим чинником забезпечення безпеки населення в умовах кризових ситуацій.